

Паисий Хилендарски

Биографични бележки

Преп. ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ (1722-1773) - български народен будител, пръв изразител на идеята за национално възраждане и освобождение на българския народ. Сведенията за живота му се изчерпват почти само със съобщението от него в единствената му сигурна творба "История славеноболгарская". Роден е в Самоковска епархия, най-вероятно в Банско. Не е учил "нито граматика, нито светски науки". През 1745 отива в Хилендарския манастир, където по-късно е йеромонах и проигумен. С много труд две години събира материали (за тази цел ходи и в "Немска земя") и започва да пише бълг. история, която завършва през 1762 в Зографския манастир. При обиколките си из бълг. земи като таксидиот носи и своя труд, за да се преписва и разпространява сред българите.

Предполага се, че е умрял на път за Света гора в селището Амбелино (Лозница, дн. към Асеновград).

Паисий Хилендарски е олицетворение на прехода от българско средновековие към епохата на националноосвободителното културно и политическо движение. Създаването на "История славеноболгарская" по времето и при условията, в които той живее, е изключителен граждански и книжовен подвиг. Подтикван от патриотизъм и от тревога за съдбата на българския род и език, чрез своята "книжица", като възкресява славното минало на българите, Паисий се стреми да събуди народностното им съзнание, да им внуши, че имат основание за високо национално самочувствие и гордост. Един от най-важните му аргументи за това е дейността на **Константин-Кирил** и на **Методий**. С оценките си за слав. първоапостоли той продължава средновековната традиция на преклонение пред тяхното дело, положило основата на богатата старобългарска култура. За съзнанието му, че те имат първостепенно значение в бълг. история, говори фактът, че той включва в труда си отделна глава под наслов "За славянските учители". В нея Паисий Хилендарски дава животописни вести за тях, спира се на изнамирането на славянското писмо и създаването на общославянски книжовен език, посочва къде се осъществява мисията на Кирил и Методий и кой народ пръв е използвал преведените богослужебни книги. При трактовката на тези въпроси се проявява, съобразно с духа на епохата, романтичното отношение на автора към миналото на българския народ.

(източник: Кирило-методиевска енциклопедия, т. 3)

Канонизиран е за светец на Българската православна църква на 26 юни 1962 г. Паметта му се чества на **19 юни**.

Виж и *Житие на преподобния Паисий Хилендарски.*

Обратно към: [Паисий Хилендарски][СЛОВОТО]

